

Apvienotās lietas no C-266/04 līdz C-270/04, C-276/04 un no C-321/04 līdz C-325/04

Distribution Casino France SAS, Agruk – Nazairdis SAS u.c.

pret

Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Organic)

(*Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne* līgums sniegt prejudiciālu nolikumu)

Atbalsta jautājums – Nodoklis, ko aprēķina atbilstoši tirdzniecības platībai – Cieša saikne starp nodokli un nodokļa iemumu izlietojumam

enerģētiskā Kristīnes Štiksas-Haklas [*Christine Stix-Hackl*] secinājumi, sniegti 2005. gada 14. jūnijā

Tiesas spriedums (pirmais palāta) 2005. gada 27. oktobrī

Sprieduma kopsavilkums

1. Valstu pieširtie atbalsti — Atbalsta projekti — Stenošanas aizliegums pirms Komisijas galīgā lēmuma pieņemšanas — Piemērojama — Valsts tiesu pienākumi

(EKL 87. panta 1. punkts un 88. panta 2. un 3. punkts)

2. Valstu pieširtie atbalsti — Līguma noteikumi — Piemērošanas joma — Nodokļi — Izslēgšana, izņemot attiecībā uz nodokļiem atbalsta finansēšanai — Nodoklis, no kura ir paredzēti atbrīvojumi, kas, iespējams, veido atbalstu — Ciešas ar izlietojumu saistītas saiknes neesamība starp nodokli un atbrīvojumu no tās — Izslēgšana

(EKL 87. panta 1. punkts un 88. panta 3. punkts)

3. Valstu pieširtie atbalsti — Jautājums — Pasākumi, ko finansē no iespējami prettiesiska nodokļa iemumiem — Ciešas ar izlietojumu saistītas saiknes neesamība starp minēto nodokli un attiecīgajiem pasākumiem — Izslēgšana — Konkrēts gadījums

(EKL 87. panta 1. punkts un 88. panta 3. punkts)

1. No EKL 88. panta 3. punkta izriet, ka visi plāni pieširt vai mainīt atbalstu ir jādara zināmi Komisijai. Ja tas atzīst, ka šādi plāni nav saderīgi ar kopējo tirgu, tas nevilcinoties uzskatīs EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru un attiecīgā gadījumā būs atbalsts atliek ierosināto pasākumu stenošanu līdz brīdim, kamēr šāji procedūras nav pieņemti galīgais lēmums. Atbalsta pasākums EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, kas stenošana, neievērojot no EKL 88. panta 3. punkta izrietošos pienākumus, ir nelikumīgs. Valsts tiesm ir jāaizsargā attiecīgo personu tiesības gadījumā, ja valsts iestādes, iespējams, neievēro aizliegumu stenošanai atbalstu, atbilstoši konkrēts valsts tiesību m veicot visus nepieciešamos turpmākos pasākumus gan saistībā ar konkrēto atbalsta pasākumu stenošanas lēmumu spēkā esamību, gan saistībā ar pieširt finansēšanu atbalsta atmaksāšanu.

(sal. ar 29. un 30. punktu)

2. Nodokļi neietilpst ar valsts atbalstu saistīto Līguma noteikumu piemērošanas jomā, ja vien tie nav atbalsta pasākuma finansēšanas veids, kas ir šīs pasākuma neatņemama sastāvdaļa. Gadījumā, ja nodoklis faktiski ir atbalsta pasākuma neatņemama sastāvdaļa EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, tas, ka valsts iestādes nav ievērojušas no EKL 88. panta 3. punkta izrietošos pienākumus, ietekmē ne tikai atbalsta pasākuma likumgumu, bet arī nodokļa, kas ir tā finansēšanas veids, likumgumu.

Lai varētu uzskatīt, ka nodoklis ir valsts atbalsta neatņemama sastāvdaļa, atbilstoši attiecīgajam valsts tiesiskajam regulējumam starp nodokli un atbalstu ir jāpastāv ciešai ar izlietojumu saistītai saiknei, proti, nodokļa ieviešanai noteikti ir jāizmanto atbalsta finansējums. Ja pastāv šāda saikne, nodokļa ieviešanai tieši ietekmē atbalsta apmēru un tādējādi arī vairojumu par to, vai šis atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu. Starp nodokli un atbalstu, ko veido kādai uzņēmumu kategorijai piešķirtais atbrīvojums no nodokļa, nepastāv šāda saikne, jo starp nodokli un šādu atbrīvojumu nepastāv nekāda cieša saikne. Nodokļu atbrīvojuma piemērošana un tā apjoms nav atkarīgi no nodokļa ieviešanas. Tādējādi nodokļu maksātāji nevar aizbildināties ar to, ka citiem uzņēmumiem piešķirtais atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, lai izvairītos no minētā nodokļa maksēšanas. No tā izriet – pat ja pieņem, ka nodokļu atbrīvojums, kas piešķirts dažiem uzņēmumiem, ir atbalsta pasākums EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, iespējams atbalsta nelikumīgums nevarētu ietekmēt pašā nodokļa likumgumu, un līdz ar to uzņēmumi, kam jāmaksā nodoklis, nevar valsts tiesā aizbildināties ar iespējamo atbrīvojuma nelikumīgumu, lai izvairītos no minētā nodokļa maksēšanas vai lai panāktu samaksāto nodokļu atmaksāšanu.

(sal. ar 34., 35. un 40.–44. punktu)

3. Cieša saikne starp nodokli un pasākumiem, ko finansē no tā ieviešanai, kurai nepastāvot, šo nodokli nevar uzskatīt par valsts atbalsta sastāvdaļu, nepastāv gadījumā, kad dažiem uzņēmumiem ir izmaksāts aiziešanas pabalsts, tādēļ, ka šāds sakarīgs faktiski samaksātais summa nav atkarīga no nodokļa ieviešanai, bet gan to atbilstoši dekrētā nosaka, ievērojot robežlielumus, kas noteikti ministrijas rīkojuma atkarībā no apstākļiem, kuri raksturo situāciju, kādā atrodas katrs pieteikuma iesniedzējs, un it īpaši tā ienākumu un veicamo maksājumu stāvokli. Tāpat arī minētā saikne nepastāv gadījumā, kad runa ir par dažu profesionāļu kategoriju vecuma pamatapdrošināšanas shēmu finansēšanu, jo atbilstoši kārtībai, saskaņā ar kuru nosaka nodokļa ieviešanu daļas izlietojumu šai finansēšanai, tā ieviešanai tieši neietekmē attiecīgajām shēmām, kuru darbība neatbilst saimnieciskai darbībai, piešķirtā atbalsta nozīmīgumu. Tieši tādēļ pašmērķa minētā saikne nepastāv gadījumā, kad daļu no nodokļa ieviešanai izlieto intervences fondu un profesionāļu komitejas vajadzībām, jo šīs struktūras un kompetentajiem ministriem ir diskrecionārā vara attiecībā uz šo izlietojumu.

(sal. ar 46., 48., 49. un 54.–56. punktu)

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 27. oktobrī (*)

Atbalsta j?dziens – Nodoklis, ko apr??ina atbilstoši tirdzniec?bas plat?bai – Cieša saikne starp nodokli un nodok?a ie??mumu izlietojumu

Apvienot?s lietas no C?266/04 l?dz C?270/04, C?276/04 un no C?321/04 l?dz C?325/04

par l?gumiem sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne* (C?266/04 l?dz C?270/04 un C?276/04) un *Cour d'appel de Lyon* (Francija) (C?321/04 l?dz C?325/04) iesniedza ar 2004. gada 5. apr??a un 24. febru?ra l?mumiem un kas Ties? re?istr?ti 24., 25. un 29. j?nij?, k? ar? 2004. gada 27. j?lij?, tiesved?b?s

Distribution Casino France SAS, agr?k – *Nazairdis SAS* (C?266/04),

Jaceli SA (C?267/04),

Komogo SA (C?268/04 un C?324/04),

Tout pour la maison SARL (C?269/04 un C?325/04),

Distribution Casino France SAS (C?270/04),

Bricorama France SAS (C?276/04),

Distribution Casino France 3 SAS (C?321/04),

Société Casino France, kas ir ***IMQEF SA*** ties?bu p?r??m?ja, kura savuk?rt ir ***JUDIS SA*** ties?bu p?r??m?ja (C?322/04) un

Dechrist Holding SA (C?323/04)

pret

Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Organic).

TIESA (pirm? pal?ta)

š?d? sast?v?: ceturt?s pal?tas priekš?d?t?js K. Š?mans [*K. Schiemann*], kas pilda pirm?s pal?tas priekš?d?t?ja pien?kumus, H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. L?nartss [*K. Lenaerts*] (referents), E. Juh?ss [*E. Juhász*] un M. Ileši?s [*M. Ilešič*], tiesneši,

?ener?ladvok?te K. Štiksa?Hakla [*C. Stix?Hackl*],

sekret?re L. Hj?leta [*L. Hewlett*], galven? administratore,

?emot v?r? rakstveida procesu un tiesas s?di 2005. gada 2. j?nij?,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

- *Nazairdis SAS, Jaceli SA, Komogo SA, Tout la maison SARL, Distribution Casino France SAS, Distribution Casino France 3 SAS, Société Casino France*, kas ir *IMQEF SA* tiesību pētītājam, kura savukārt ir *JUDIS SA* tiesību pētītājam, un *Dechrist Holding SA* vārdā – ?. Meijers [*E. Meier*] un K. Kasana [*C. Cassan*], *avocats*,
  - *Bricorama France SAS* vārdā – B. Ženeste [*B. Geneste*], O. Dāvidsons [*O. Davidson*] un K. Medina [*C. Medina*], *avocats*,
  - *Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Organic)* vārdā – R. Vaka [*R. Waquet*], *avocats*,
  - Francijas valdības vārdā – Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un S. Rama [*S. Ramef*], pērstāji,
  - Eiropas Kopienu Komisijas vārdā – K. Žiolito [*C. Giolito*], pērstāvis,
- noklausījusies enerģētiskā advokātu secinājumu tiesas sēdē 2005. gada 14. jūlijā, pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Līgumi sniegt prejudiciālu nolikumu attiecās uz EKL 87. un 88. panta interpretāciju.
- 2 Šie līgumi ir iesniegti saistībā ar prasību, kurā ir apstrīdētas tas, vai Francijā noteiktais nodoklis tirdzniecības un amatniecības atbalstam ir likumīgs.

Atbilstošs valsts tiesību normas

Nodoklis tirdzniecības un amatniecības atbalstam

- 3 3. panta 2. punkts 1972. gada 13. jūlija likuma Nr. 72657, ar ko ievieš dažāmu gados veco tirgotāju un amatnieku kategoriju labvēlīgus pasākumus (1972. gada 14. jūlija *JORF*, 7419. lpp.), ir noteikts nodoklis tirdzniecības un amatniecības atbalstam (turpmāk tekstā – “TACA”).
- 4 TACA ir progresīvs nodoklis, kura tiešie maksātāji ir Francijas mazumtirdzniecības veikali, kuru tirdzniecības platība ir lielāka nekā 400 m² un kuru ikgadējais apgrozījums ir lielāks nekā EUR 460 000. Nodokļa likmes ir progresīvas atkarībā no ikgadējā apgrozījuma lieluma uz 1 m².
- 5 Laikā, kad radās ar konkrētajam pamata lietām saistītie faktiskie apstākļi, TACA iekasāja *Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales* [Neatkarīgās pašnodarbinātu ražotāju un tirgotāju vecuma apdrošināšanas organizācijas valsts kase] (turpmāk tekstā – “Organic”).

TACA ietekmumu izlietojums

Aiziešanas pabalsts

- 6 Atbilstoši Likuma Nr. 72657 8.–10. pantam ietekmumus no TACA sēkotnāji bija paredzēti izlietot, lai finansētu pašu atbalstu, kas dažiem tirgotājiem un amatniekiem tiek izmaksāts kā kompensācija par aiziešanu no darba.
- 7 Ar 106. pantu 1981. gada 30. decembra Likuma Nr. 811160 (1981. gada 31. decembra *JORF*, 3539. lpp.), kas ir Finanšu likums 1982. gadam, ar grozījumiem, kuri izdarīti ar 1995. gada

1. februāra Likumu Nr. 95/95 (1995. gada 2. februāra *JORF*, 1742. lpp.) un ar 2002. gada 30. decembra Likumu Nr. 2002/1575 (2002. gada 31. decembra *JORF*, 22025. lpp.), šis pašais kompensājošais atbalsts tika aizstāts ar aiziešanas pabalstu. Tajā ir noteikts:

“Tirgotāji un amatnieki, kas vismaz piecpadsmit gadus ir bijuši dalībnieki amatnieku, ražotāju un tirgotāju vecuma apdrošināšanas shēmās, ja viņu ienākumi ir mazāki par dekrētā noteikto robežlielumu, var, iesniedzot pieteikumu, saņemt atbalstu, ko izmaksā kases, kuras pārvalda iepriekšminēto shēmu līdzekļus, pēc šāda vecuma sasniegšanas:

a. Pilni sešdesmit gadi, ja viņi pilnībā izbeidz jebkādu darbību;

[..].”

8 6. pantā 1982. gada 2. aprīļa Dekrētā Nr. 82/307 (1982. gada 4. aprīļa *JORF*, 1035. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar 1991. gada 8. novembra Dekrētā Nr. 91/1155 (1991. gada 10. novembra *JORF*), ir paredzēti aiziešanas pabalsta piešķiršanas nosacījumi. Saskaņā ar šo normu vietējā komisija, ievērojot ministrijas rīkojuma noteiktos robežlielumus, pabalsta apmēru nosaka atkarībā no “apstākļiem, kas raksturo situāciju, kādā atrodas katrs pieteikuma iesniedzējs, un it īpaši tā ienākumu un veicamo maksājumu stāvokli”.

9 10. pantā 1996. gada 13. augusta ministrijas rīkojuma (1996. gada 29. augusta *JORF*, 12940. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2001. gada 3. septembra rīkojumu par dažu frankos izteiktu vērtību koriģēšanu euro (2001. gada 11. septembra *JORF*, 14495. lpp.), ir precizēts, ka “pabalsta summai ir jābūt no EUR 3140 līdz EUR 18 820 tirgotāju vai amatnieku saimniecībai un no EUR 2020 līdz EUR 12 100 individuālam amatniekam vai tirgotājam”.

Citi TACA izlietojuma veidi

10 Kopš TACA ieviešanas ievērojami pieauguši, jo ir attīstījusies vairumtirgotāju tirgus daļa un ir palielinājies tirdzniecības uzņēmumu aizņēmumu platība Francijas teritorijā.

11 TACA ievērojumu pārvaldītājam tika izlietots pašnodarbinātu amatnieku un pašnodarbinātu ražotāju un tirgotāju vecuma pamatapdrošināšanas shēma, Intervences fondam amatniecības un tirdzniecības atbalstam [*Fonds d'intervention pour la sauvegarde de l'artisanat et du commerce*] (turpmāk tekstā – “*Fisac*”) un Profesionālajai degvielas piegādes komitejai [*Comité professionnel de la distribution des carburants*] (turpmāk tekstā – “*CPDC*”).

– Izlietojums vecuma apdrošināšanas shēmām

12 Ar 40. panta II daļu 1996. gada 27. decembra Likuma Nr. 96/1160 par sociālās nodrošinājuma finansējumu 1997. gadam (1996. gada 29. decembra *JORF*, 19369. lpp.) Sociālās nodrošinājuma kodeksa L 633/9. pants tika papildināts ar 6. punktu, kurā ir paredzēts, ka daļa no TACA ievērojumiem tiek izlietota, lai finansētu pašnodarbinātu amatnieku un pašnodarbinātu ražotāju un tirgotāju vecuma pamatapdrošināšanas shēmas. Šie ievērojumi tiek sadalīti starp *Organic* un *Caissenationale d'assurance vieillesse des artisans* [Amatnieku vecuma apdrošināšanas valsts kase] (turpmāk tekstā – “*Cancava*”) proporcionāli to budžeta deficītam.

13 Attiecīgo apdrošināšanas shēmu finansēšanai izlietojamos TACA ievējumus katru gadu nosaka ar starpministriju rīkojumu.

14 Šis noteikums par vecuma pamatapdrošināšanas shēmu finansēšanu tika atcelts ar Likuma Nr. 2002/1575 35. panta IV daļu.

– Izlietojums *Fisac* vajadzībām

15 2. pantā 1995. gada 27. oktobra Dekrētā Nr. 95/1140 par [TACA] ieņēmumu izlietojumu (1995. gada 29. oktobra *JORF*, 15808. lpp.) ir paredzēts, ka daļa no TACA ieņēmumu pārpalikuma tiek ieskaitāta *Fisac* pašajam kontam.

16 Atbilstoši minētā dekrēta 1. pantam *Fisac* finansē, pirmkārt, kolektīvas darbības, kuru mērķis ir sekmēt tirdzniecības un amatniecības saglabāšanu un pielāgošanu, lai nodrošinātu tirdzniecības attīstību attiecīgos reģionālos apgabalos vai profesionālajās jomās un transporta pakalpojumu tuvējā apkārtnē, kas labvēlīgi ietekmē sabiedrisko dzīvi, un, otrkārt, nodošanas un pārstrukturēšanas darbības, kas tiek veiktas saistībā ar tiem tirdzniecības un amatniecības uzņēmumiem, kuru ikgadējais apgrozījums ir mazāks nekā tas, kas noteikts tirdzniecības un amatniecības ministra rīkojumā.

17 Saskaņā ar šo dekrēta 8. pantu “tirdzniecības un amatniecības ministrs lūmumus [par atbalstu piešķiršanu] pieņem pēc tam, kad savu viedokli ir izteikusi komisija”, kura izveidota ar to pašu dekrētu.

– Izlietojums *CPDC* vajadzībām

18 *CPDC* tika izveidota ar 1991. gada 19. marta Dekrētu Nr. 91/284 (1991. gada 20. marta *JORF*, 3874. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar 1998. gada 2. marta Dekrētu Nr. 98/132 (1998. gada 7. marta *JORF*, 3515. lpp.) un ar 2001. gada 12. novembra Dekrētu Nr. 2001/1048 (2001. gada 13. novembra *JORF*, 18016. lpp., turpmāk tekstā – “Dekrēts 91/284”). Saskaņā ar Dekrēta Nr. 91/284 2. pantu *CPDC* uzdevumi ir:

“1) izstrādāt un īstenot rīcības programmas, kuru mērķis ir degvielas piegādes tīkla pārveidošana, tās produktivitātes uzlabošana, tās tirdzniecības un pārvaldības nosacījumu modernizācija un līdzsvarotu transporta pakalpojumu nodrošināšana visā valsts teritorijā;

2) nodrošināt palīdzību ieinteresētajiem uzņēmumiem, lai atvieglotu tiem garantēto programmu īstenošanu, un šajā nolūkā veikt visu nepieciešamo izpāti;

3) apkopot informāciju, kas varētu būt noderīga iepriekš minētajā nolūkā, un to izplatīt attiecīgās profesijas pārstāvjiem.”

19 Tā pašā dekrēta 8. pantā ir precizēts, ka *CPDC* lūmumus pieņem šīs komitejas valde, ka tie tiek paziņoti valdības komisāram un Valsts kontrolierim un ka šie lūmumi kļūst saistoši, ja neviens no iepriekš minētajiem nav izmantojis savas veto tiesības piecpadsmit dienu termiņā.

20 Ar Dekrētu 98/132 *CPDC* līdzekļi tika palielināti, papildinot tās ienākumus ar daļu no TACA ieņēmumu pārpalikuma. Šis iemesla dēļ ar to tika grozīts Dekrēta 91/284 9. pants, papildinot to ar g) punktu, kurā ir precizēts, ka “ar rīcības ministra, tirdzniecības un amatniecības ministra un budžeta ministra kopīgi pieņemtu rīkojumu katru gadu tiek noteikts to līdzekļu maksimālais robežlielums, kas izlietojami Profesionāļu degvielas piegādes komitejas vajadzībām”.

Pamata prava un prejudiciālie jautājumi

21 2001. gada 11. aprīlī katra no prasītājiem sabiedrība pamata lietās no C-321/04 līdz C-325/04 cēla pret *Organic* vārstu prasību *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne* [Sentētājam Sociāli nodrošinājuma lietu tiesā]. Šīs prasības tika iesniegtas, lai panāktu, ka tiek atmaksātas summas, ko tās samaksājušas kā TACA 1999. un/vai 2000. gadā. Tās

uzskat?ja, ka TACA tika ieviests, p?rk?pjot EKL 87. panta 1. punktu un 88. panta 3. punktu.

22 Ar 2003. gada 27. janv?ra spriedumiem *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne* š?s pras?bas noraid?ja. Pras?t?jas pamata liet? iesniedza apel?cijas s?dz?bu *Cour d'appel de Lyon* [Lionas Apel?ciju tiesa].

23 2003. gada 7. apr?l? pras?t?ja pamata liet? C?276/04 c?la pret *Organic* v?rstu pras?bu *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne*, lai pan?ktu, ka tiek atmaks?tas summas, ko t? samaks?jusi k? TACA no 2000. l?dz 2002. gadam.

24 2003. gada 11. apr?l? pras?t?jas pamata liet?s no C?266/04 l?dz C?270/04 min?tajai tiesai iesniedza piecas daž?das pras?bas pret *Organic*, lai pan?ktu, ka tiek atmaks?tas summas, ko t?s samaks?jušas k? TACA 2001. gad?.

25 Iesniedz?jties?m šaj?s liet?s rad?s jaut?jums par to, vai TACA tika ieviests, p?rk?pjot EKL 87. panta 1. punktu un 88. panta 3. punktu.

26 T?p?c *Cour d'appel de Lyon* ar 2004. gada 24. febru?ra l?mumiem (lietas no C?321/04 l?dz C?325/04) nol?ma aptur?t tiesved?bu un l?dza Tiesu, lai t? "lemj par to, vai no [pras?t?j?m] iekas?tais [TACA] ir kvalific?jams k? valsts atbalsts EKL 87. panta noz?m?".

27 Ar 2004. gada 5. apr??a l?mumiem (lietas no C?266/04 l?dz C?270/04 un C?276/04) *Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne* nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?du prejudici?lo jaut?jumu:

"Vai EKL 87. pants ir interpret?jams t?, ka valsts pal?dz?ba, ko Francija izmaks?jusi no CPDC [...], no Fisac [...], k? aiziešanas atbalstu amatniekiem un tirgot?jiem un k? dot?cijas pašnodarbin?tu ražot?ju un tirgot?ju vecuma apdrošin?šanas sh?m?m, k? ar pašnodarbin?tu amatnieku vecuma apdrošin?šanas sh?m?m, ir uzskat?ma par valsts atbalsta sh?mu?"

28 Ar Tiesas priekšs?d?t?ja 2004. gada 24. septembra r?kojumu š?s lietas tika apvienotas.

Par prejudici?lajiem jaut?jumiem

Ievada apsv?rumi

29 No EKL 88. panta 3. punkta izriet, ka visi pl?ni pieš?irt vai main?t atbalstu ir j?dara zin?mi Komisijai. Ja t? atz?st, ka š?di pl?ni nav sader?gi ar kop?jo tirgu, t? nevilcinoties uzs?k EKL 88. panta 2. punkt? paredz?to proced?ru un attiec?g? dal?bvalsts atliek ierosin?to pas?kumu ?stenošanu l?dz br?dim, kam?r šaj? proced?r? nav pie?emts gal?gais l?mums.

30 Atbalsta pas?kums EKL 87. panta 1. punkta noz?m?, kas ?stenots, neiev?rojot no EKL 88. panta 3. punkta izrietošos pien?kumus, ir nelikum?gs (skat. 1991. gada 21. novembra spriedumu liet? C?354/90 *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* un *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, Recueil*, l?5505. lpp., 17. punkts). Valsts ties?m ir j?aizsarg? attiec?go personu ties?bas gad?jum?, ja valsts iest?des, iesp?jams, neiev?ro aizliegumu ?stenot atbalstu, atbilstoši konkr?t?s valsts ties?b?m veicot visus nepieciešamos turpm?kos pas?kumus gan saist?b? ar konkr?to atbalsta pas?kumu ?stenošanas l?mumu sp?k? esam?bu, gan saist?b? ar pieš?irt? finansi?l? atbalsta atmaks?šanu (skat. 2003. gada 27. novembra spriedumu apvienotaj?s liet?s no C?34/01 l?dz C?38/01 *Enirisorse, Recueil*, l?14243. lpp., 42. punkts).

31 Pat ja – k? to pamatoti nor?da ?ener?ladvok?te secin?jumu 29.–33. punkt? – l?mumos uzdot prejudici?lu jaut?jumu ir iek?auta tikai visp?r?gi apkopota inform?cija par faktisko un tiesisko

situāciju pamata prāvās, no minētajiem lēmumiem skaidri izriet, ka valsts tiesās notiekošās tiesvedības ir saistītas ar līgumiem atmaksāt visas summas, kas samaksātas k? TACA.

32 Turklāt no Tiesai nodotajiem lietas materiāliem izriet, ka prasītājas pamata lietās valsts tiesās notiekošās tiesvedības apgalvoja, ka TACA ir nelikumīgs, jo tas ir saistīts ar atbalstiem, kas piešķirti, pārņemt EKL 87. panta 1. punktu un 88. panta 3. punktu.

33 Šajos apstākļos prejudiciālie jautājumi būtībā ir par to, vai EKL 87. panta 1. punkts un 88. panta 3. punkts aizliedz iekasēt tādus nodokļus k? TACA.

34 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nodokļi neietilpst ar valsts atbalstu saistīto EK līguma noteikumu piemērošanas jomā, ja vien tie nav atbalsta pasākuma finansēšanas veids, kas ir daļa no šo pasākuma (2005. gada 13. janvāra spriedums liet? C-174/02 *Streekgewest*, Krājums, l?85. lpp., 25. punkts).

35 Gadījumā, ja nodoklis faktiski ir atbalsta pasākuma daļa EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, tas, ka valsts iestādes nav ievērojušas no EKL 88. panta 3. punkta izrietošos pienākumus, ietekmē ne tikai atbalsta pasākuma likumīgumu, bet arī nodokļa, kas ir tās finansēšanas veids, likumīgumu (skat. iepriekš minēto spriedumu liet? *Enirisorse*, 43.–45. punkts).

36 Tādējādi ir jāpārbauda, vai tādus nodokļus k? TACA var uzskatīt par daļu no viena vai vairākiem atbalsta pasākumiem iepriekš minētās judikatūras nozīmē.

37 Iespējamie atbalsta pasākumi, kas ir apstrīdēti valsts tiesās notiekošajās tiesvedībās un kas saskaņā ar judikatūru varētu ietekmēt TACA likumīgumu atbilstoši Līguma noteikumiem par valsts atbalstu, ir, pirmkārt, atbrīvojums no TACA, kas piešķirts mazumtirdzniecības veikalēm, kuru tirdzniecības platība ir mazāka nekā 400 m² vai kuru ikgadējais apgrozījums ir mazāks nekā EUR 460 000 (turpmāk tekstā – “nelielas platības”), un, otrkārt, dažādi pasākumi, kas tiek finansēti no TACA iekšmumiem.

38 Šie dažādie pasākumi ir jāaplūko atsevišķi.

Atbrīvojums no TACA, kas piešķirts attiecībā uz nelielām platībām

39 Prasītājas pamata lietā apgalvo, ka atbrīvojums no TACA, kas piešķirts attiecībā uz nelielām platībām, ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Jautājums ir par izlases veida pabalstiem, kas piešķirti no valsts līdzekļiem un kas var apdraudēt konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tā kā nodoklis kopā ar atbrīvojumu no nodokļa veido vienu veselumu, tas ir daļa no atbalsta.

40 Šajā sakarā jāatgādina – lai varētu uzskatīt, ka nodoklis ir valsts atbalsta neatņemama sastāvdaļa, atbilstoši attiecīgām valsts tiesiskajām regulējumiem starp nodokli un atbalstu ir jāpastāv ciešai ar izlietojumu saistītai saiknei, proti, nodokļa iekšmumi noteikti ir jāizmanto atbalsta finansējumam. Ja pastāv šāda saikne, nodokļa iekšmumi tieši ietekmē atbalsta nozīmīgumu un tādējādi arī vērtējumu par to, vai šis atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu (iepriekš minētais spriedums liet? *Streekgewest*, 26. punkts).

41 Tomēr starp nodokli un atbrīvojumu no minētā nodokļa, kas piešķirts kādai uzņēmumu kategorijai, nepastāv nekāda cieša saikne. Nodokļu atbrīvojuma piemērošana un tās apjoms nav atkarīgi no nodokļa iekšmumiem (skat. iepriekš minēto spriedumu liet? *Streekgewest*, 28. punkts).

42 Kā jau Tiesa ir nospriedusi, nodokļu maksātāji nevar aizbildināties ar to, ka citiem uzņēmumiem piešķirtais atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, lai izvairītos no minētā

nodokļa maksāšanas (skat. 2001. gada 20. septembra spriedumu lietā C-390/98 *Banks, Recueil*, I-6117. lpp., 80. punkts).

43 No tā izriet – pat ja pieņem, ka nodokļu atbrīvojums attiecībā uz nelielām platībām ir atbalsta pasākums EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, iespējams atbalsta nelikumīgums nevarētu ietekmēt TACA likumīgumu.

44 Tādējādi no iepriekš minētā izriet, ka iespējams attiecībā uz nelielām platībām piešķirt atbrīvojuma no TACA nelikumīgums nevar ietekmēt paša nodokļa likumīgumu, un līdz ar to uzņēmumi, kam jāmaksā TACA, nevar valsts ties aizbildināties ar iespējamo atbrīvojuma nelikumīgumu, lai izvairītos no minētā nodokļa maksāšanas vai lai panāktu samaksāto nodokļu atmaksāšanu.

Dažādie TACA ieņēmumu izlietojuma veidi

45 Prasītājas pamata lietā uzskata, ka dažādie TACA ieņēmumu izlietojuma veidi ir atzīstami par jebkādu valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, kas piešķirts, pārskatot EKL 88. panta 3. punktu.

46 Tomēr ir jāatgādina, ka tiesvedības pamata lietās, kas attiecas uz līgumiem atmaksāt it kā prettiesiski iekasētos nodokļus, ņemot vērā EKL 87. panta 1. punktu un 88. panta 3. punktu, dažādos no TACA ieņēmumiem finansētus pasākumus ir pamats uzskatīt par valsts atbalstu tikai tad, ja pierāda, ka starp nodokli un attiecīgajiem pasākumiem pastāv cieša ar izlietojumu saistīta saikne (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Streekgewest*, 26. punktu).

47 Prasītājas pamata lietā uzskata, ka starp TACA un no šā nodokļa ieņēmumiem finansētajiem pasākumiem pastāv šāda cieša saikne. TACA ieņēmumi netiek iemaksāti Valsts kasē. Tieši pretēji, tiesiskajā regulājumā, ar kuru tika ieviests TACA, bija paši paredzēti finansēti atbalsta pasākumi par labu dažām tirgotāju kategorijām, kas konkurēja ar nodokļa maksātājiem.

48 Attiecībā uz aiziešanas pabalstu (skat. šo sprieduma 6.–9. punktu) ir jāsecina, ka atbilstoši attiecīgajiem valsts tiesību aktiem šā pasākuma finansējumu nodrošina ieņēmumi no TACA. Tomēr pretēji tam, ko apgalvo prasītājas pamata lietās, valsts tiesiskais regulējums neliecina par to, ka starp TACA un aiziešanas pabalstu pastāv tu cieša ar izlietojumu saistīta saikne.

49 Šajā nolūkā jānorāda, ka aiziešanas pabalsta apmērs, kas piešķirts tirgotājiem un amatniekiem, kas pilnībā izbeidz savu darbību, kā jau tas minēts šo sprieduma 9. punktā, ir “no EUR 3140 līdz EUR 18 820 tirgotāju vai amatnieku saimniecībai un no EUR 2020 līdz EUR 12 100 individuālam tirgotājam vai amatniekam”. Faktiski izmaksētais pabalsta apmērs nav atkarīgs no nodokļa ieņēmumiem, bet gan to atbilstoši Dekrēta Nr. 82/307 6. pantam nosaka “vietējā komisija”, ievērojot robežlielumus, kas noteikti ministrijas rīkojumā atkarībā no “apstākļiem, kuri raksturo situāciju, kādā atrodas katrs pieteikuma iesniedzējs, un it paši tie ienākumu un veicamo maksājumu stāvokli”.

50 Pamata lietā aplūkots attiecīgais valsts tiesiskais regulējums tādējādi atšķiras no tā, kas tika aplūkots lietā, kurā taisīts 1970. gada 25. jūnija spriedums lietā 47/69 Francija/Komisija (*Recueil*, 487. lpp., 20. punkts), kurā bija paredzēts, ka ar to ieviestais atbalsts pieaug “atbilstoši nodokļa ieņēmumu pieaugumam”.

51 Tapat ar saska?? ar attiec?go valsts tiesisko regul?jumu, kas tika apl?kots liet?, kur? ir tais?ts iepriekš min?tais spriedums liet? *Enirisorse*, nodok?a ie??mumi tieši ietekm?ja pieš?irto finans?lo pabalstu lielumu. Min?taj? liet? apl?kotaj? tiesiskaj? regul?jum? bija skaidri paredz?ts, ka divas trešda?as no nodok?a ie??mumiem tiks izmaks?tas konkr?tam ostas uz??mumam.

52 Savuk?rt pamata liet?s nepast?v nek?da saist?ba starp TACA ie??mumiem un aiziešanas pabalsta apm?ru, kas pieš?irts tirgot?jiem un amatniekiem, kuri piln?b? izbeidz savu darb?bu. Konkr?taj? valsts tiesiskaj? regul?jum? neatkar?gi no nodok?a ie??mumiem aiziešanas pabalsta apm?ru nosaka, ?emot v?r? minim?lo un maksim?lo robežlielumu. T?d?j?di viet?jai komisijai aiziešanas pabalsta apm?rs ir j?nosaka tikai atkar?b? no konkr?t?s situ?cijas, k?d? atrodas attiec?gie tirgot?ji un amatnieki. T? k? TACA ie??mumi neietekm? t? pabalsta lielumu, kas pieš?irts tirgot?jiem un amatniekiem k? aiziešanas pabalsts, nepast?v nek?da cieša saikne starp TACA un aiziešanas pabalstu š? sprieduma 40. punkt? min?t?s judikat?ras noz?m?.

53 Šajos apst?kos iesp?jamais aiziešanas pabalsta nelikum?gums, ?emot v?r? L?guma noteikumus par valsts atbalstiem, nevar ietekm?t TACA likum?gumu.

54 Attiec?b? uz k?das TACA ie??mumu da?as izlietojumu pašnodarbin?tu amatnieku un pašnodarbin?tu ražot?ju un tirgot?ju vecuma pamatapdrošin?šanas sh?mu finans?šanai (skat. š? sprieduma 12.–14. punktu), ir j?secina, ka sa??m?jkases (*Organic* un *Cancava*) p?rvalda soci?l? nodrošin?juma pamatsh?mu, kas balst?ta uz solidarit?tes meh?nismu. T? k? attiec?go kasu veikt? darb?ba nav saimnieciska darb?ba (2004. gada 16. marta spriedums apvienotaj?s liet?s C?264/01, C?306/01, C?354/01 un C?355/01 *AOK?Bundesverband* u.c., *Recueil*, I?2493. lpp., 47. punkts), uz š?s darb?bas finans?šanu neattiecas EKL 87. panta 1. punkts.

55 Turkl?t attiec?gais valsts tiesiskais regul?jums jebkur? gad?jum? nek?d? veid? nerada ciešu ar izlietojumu saist?tu saikni starp TACA un amatnieku un tirgot?ju vecuma apdrošin?šanas sh?m?m. Atbilstoši Likuma Nr. 96?1160 40. panta II da?ai to TACA summu, kas izlietojama konkr?to apdrošin?šanas sh?mu finans?šanai, katru gadu nosaka kompetentie ministri, pie?emot kop?gu r?kojumu. ?emot v?r? šiem ministriem pieš?irto diskrecion?ro varu, nevar?tu atz?t, ka TACA ie??mumi tieši ietekm? attiec?gaj?m sa??m?jkas?m pieš?iram? atbalsta apm?ru (skat. 2005. gada 13. janv?ra spriedumu liet? C?175/02 *Pape*, Kr?jums, I?127. lpp., 16. punkts). No Tiesai iesniegtajiem lietas materi?liem, starp citu, izriet, ka *Organic* un *Cancava* pieš?iramo summu katru gadu nosaka nemain?gi EUR 45 730 000 apm?r? neatkar?gi no TACA ie??mumiem.

56 Visbeidzot, ar Tiesai iesniegtie lietas materi?li neliecina par to, ka past?v?tu k?da cieša ar izlietojumu saist?ta saikne starp TACA un *Fisac* (skat. š? sprieduma 15.–17. punktu) un *CPDC* (skat. š? sprieduma 18.–20. punktu) finans?tajiem pas?kumiem. T?d?j?di diskrecion?r? vara, kas *Fisac* un *CPDC*, k? ar? kompetentajiem ministriem pieš?irta, attiec?gi, saska?? ar Dekr?ta Nr. 95?1140 8. pantu un Dekr?ta Nr. 91?284 4. pantu no TACA ie??mumiem ieg?to l?dzek?u izlietošanai, izsl?dz š?das ar izlietojumu saist?tas saiknes past?v?šanu (skat. iepriekš min?to spriedumu liet? *Pape*, 16. punkts).

57 L?dz ar to, pat pie?emot, ka *Fisac* un *CPDC* finans? pas?kumus, ko var?tu kvalific?t k? valsts atbalstu, šo atbalstu iesp?jamais nelikum?gums nevar?tu ietekm?t TACA likum?gumu, ?emot v?r? L?guma noteikumus par valsts atbalstu.

58 No visa iepriekš min?t? izriet, ka EKL 87. panta 1. punkts un 88. panta 3. punkts ir interpret?jams t?d?j?di, ka tie neaizliedz iekas?t t?du nodokli k? TACA.

Par ties?šan?s izdevumiem

59 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tādēļ lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

EKL 87. panta 1. punkts un 88. panta 3. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tie neaizliedz iekasēt tādus nodokļus, kāds ir Francijā ieviestais nodoklis tirdzniecības un amatniecības atbalstam.

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – franču.